

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
เรื่อง

การศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462
สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON IMG462 SEMINAR IN
INDUSTRIAL MANAGEMENT BY TEACHING WITH CASE STUDY,
FIELD OF STUDY INDUSTRIAL MANAGEMENT, FACULTY OF
BUSINESS ADMINISTRATION, SRIPATUM UNIVERSITY

ศิริระ ลัตยไพศาล

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2554

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน “การศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม” เพื่อศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต สุขเจริญพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญญา วสุศรี และคุณ โภกทรัพย์ พุ่มพวง ในการประเมินข้อสอบวัดผลซึ่งผู้วิจัยใช้ในการเปรียบเทียบ ขอขอบคุณ ดร.สุชุมพงษ์ ชาญนวงศ์ ในการแนะนำการออกแบบสอบถามและขอขอบคุณ ดร.สาธิตา สกุรัตน์กุลชัย ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ ซึ่งช่วยให้งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงมิได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่สนับสนุนให้มีงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขอขอบคุณ ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์

รายงานวิจัยที่ได้จัดทำขึ้นครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาด้านการเรียนการสอน และด้านอื่นๆ ที่จำเป็น ให้กับสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม และผู้ที่สนใจทั่วไป

ศิริระ สัตยไพศาล

กรกฎาคม 2555

หัวข้อวิจัย : การศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462
สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม
ผู้วิจัย : นาย ศิระ ลัดยไพศาล
หน่วยงาน : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาในรายวิชา รายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ในการวิจัยนี้ทำการสำรวจจากนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา รายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรมในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 16 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมในหัวข้อ การใช้ เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางอุตสาหกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ส่วนผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาอยู่ในระดับ “มาก”

อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสำรวจได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ เช่น ควรมีการจัดกิจกรรมให้มีเวลามากขึ้น และในหัวข้ออื่นๆ ของวิชานี้ รวมทั้งควรมีการใช้โปรแกรมและเข้าชมสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ประกอบการสอน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน, กรณีศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ

Research Title : A Study of Learning Achievement on IMG462 Seminar in Industrial Management by Teaching with Case Study Field of study Industrial Management Faculty of Business Administration Sripatum University

Name of Researcher : Mr. Sira Satayapaisal

Name of Institution : Faculty of Business Administration, Sripatum University

Year of Publication : B.E. 2555

ABSTRACT

This survey research was proposed to examine the effect of learning achievement based on case study approach in IMG364 Manufacturing Process. The research was also extended to investigation on opinions regarding to case study approach used in the class.

After collecting 16 samples from students who enrolled IMG462 Seminar in Industrial Management in the second semester of B.E. 2554 by questionnaire, a computer package was used to calculate statistics such as percentage, mean, standard deviation. The results of the study show that the participated students significantly improve their knowledge in the type of 7 QC Tools topic. Regarding to student satisfactions, the average level of satisfaction is in “good level”.

The participants also provide useful suggestions for instructional practices. For example, appropriate suitable time program should be appointed, and variety of topics such as applied computer programs and site visiting in manufacturing that use 7 QC Tools for solving the problems would help better understanding of the students.

Keywords: Instructional Practice, Case Study, Learning Achievement, 7 QC Tools

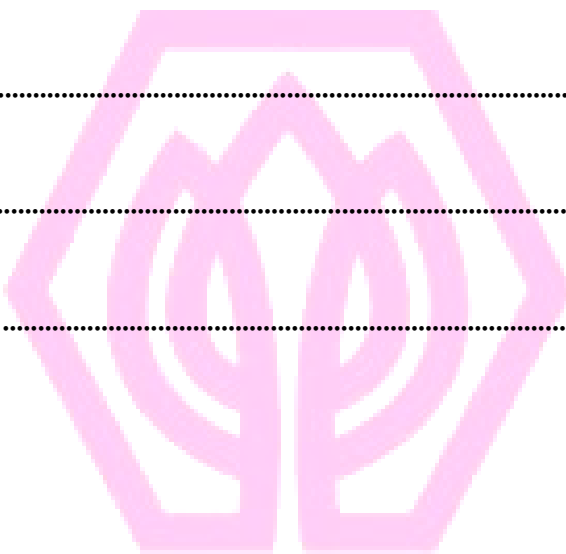
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
	คำถามการวิจัย	2
	ตัวแปรที่ศึกษา	2
	ขอบเขตการวิจัย	2
	เนื้อหาการวิจัย	2
	นิยามศัพท์	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	4
	ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	5
	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	สรุป	12
3	วิธีดำเนินการวิจัย	13
	รูปแบบการวิจัย	13
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
	ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	13
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	14
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
	การวิเคราะห์ข้อมูล	15
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	16
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา.....	16

สารบัญ

บทที่

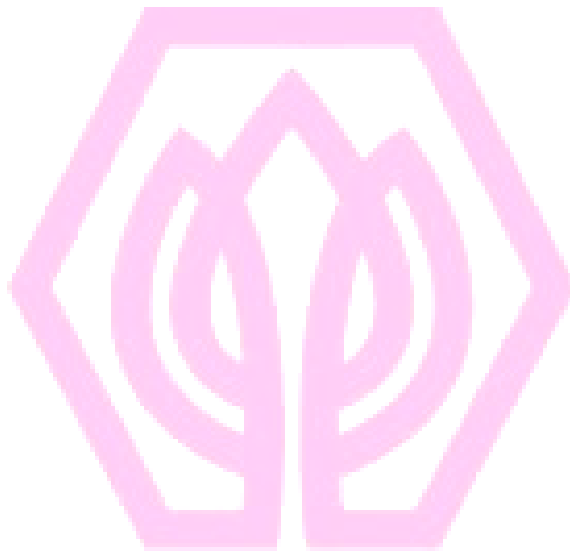
หน้า

ผลสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	18
ความคิดเห็นของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	20
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	22
สรุปการดำเนินงานวิจัย.....	22
อภิปรายผลการวิจัย.....	22
ข้อเสนอแนะ.....	24
บรรณานุกรม	26
ภาคผนวก	29
ประวัติย่อผู้วิจัย	31

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบก่อนการเรียน	16
2	ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบหลังการเรียน.....	17
3	ผลการทดสอบ t-test Dependence Sample	18
4	จำนวนและร้อยละประชากร จำแนกตาม เพศ และชั้นปี.....	19
5	ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา.....	20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 และมาตรา 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความถนัดเต็มศักยภาพ โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการจากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

พันธกิจหลักของอาจารย์ ระดับอุดมศึกษานั้น มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ที่สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ ที่ไม่ใช่ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ และไม่ได้ศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนมาก่อน ทำให้อาจมีปัญหากับเรื่อง ทักษะในการจัดการเรียนการสอน หรือ เทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยปรัชญาการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อประกอบการสอน และการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มีประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นรายวิชาที่เป็นการศึกษาเพื่อให้นักศึกษานำความรู้ทางวิชาการที่ได้ศึกษาในสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม อาทิ การศึกษาผลิตภัณฑ์ การเลือกทำเลที่ตั้ง การวางผังภายใน การจัดกระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพ การจัดการสินค้าคงคลัง การจัดการโซ่อุปทาน มาสัมมนาวางแผนวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาในธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ โดยนำเทคนิคต่าง ๆ ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เข้ามาใช้อย่างเป็นระบบ ซึ่งนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะไม่มีประสบการณ์จริงในการทำงาน ทำให้ไม่สามารถใช้ทฤษฎีที่ได้ศึกษามาในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในธุรกิจอุตสาหกรรมได้ จึงมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนี้ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้าที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด

วิเคราะห์และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่นช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น(ทศนา แคมณี, 2534:75-76) ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กรณีศึกษาในรายวิชาดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา ทั้งในด้านการพัฒนาแนวความคิด ความเข้าใจในเนื้อหา และการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

คำถามการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้กรณีศึกษาแตกต่างกันอย่างไร
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กิจกรรมกรณีศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับใด

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ วิธีการสอนแบบกรณีศึกษา

ตัวแปรตาม คือ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

2. ความพึงพอใจในวิธีการสอนโดยแบบกรณีศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มที่ศึกษา คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 16 คน

เนื้อหาการวิจัย

ศึกษาการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2/2554 โดยใช้ระยะเวลา 4 เดือน คือเดือนมกราคม พ.ศ.2555 ถึง เมษายน พ.ศ.2555

นิยามศัพท์

การสอนโดยใช้กรณีศึกษา คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาจากคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คือ คะแนนผลการสอบของนักศึกษาในการเรียนรู้ในเนื้อหารายวิชาสัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ซึ่งหลังจากการเรียนการสอนสิ้นสุด สามารถวัดออกมาในรูปของคะแนน โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในเนื้อหาในรายวิชาดังกล่าว

ความพึงพอใจในวิธีการสอนโดยแบบกรณีศึกษาของนักศึกษา คือ คะแนนจากการตอบแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความรู้สึกรักของนักศึกษาในรายวิชาสัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ที่มีต่อการนำกรณีศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จากการศึกษาการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ทำให้ผู้สอนทราบถึงหลักการและวิธีการการใช้กรณีศึกษาในการจัดการเรียนการสอน
2. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลงานวิจัยเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบการศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2/2554” โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย

ตอนที่ 2 ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 สรุป

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของระบบการศึกษาอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นภายในและภายนอกห้องเรียน โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา หลักสูตร สื่อ วิธีการสอน แบบทดสอบ สภาพบรรยากาศในห้องเรียน และกลุ่มเพื่อน เป็นต้น ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนมักพบเสมอว่าผู้เรียนไม่สามารถบรรลุการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนหรือปัญหาทางด้านพฤติกรรมของผู้เรียน โดยในบางชั้นเรียนอาจพบผู้เรียนที่มีปัญหาดังกล่าวหลายคน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงจำเป็นต้องทำการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพราะถ้าปล่อยไว้ปัญหานั้นจะสั่งสมรุนแรงขึ้นและอาจจะยากต่อการแก้ไขให้สำเร็จได้

จากการศึกษาพบว่า ในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของผู้เรียนควรใช้วิธีวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสามารถแสดงถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไข หรือพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักวิชาการที่เหมาะสม สุวิมล ว่องวานิช (2543: 88) ได้ให้คำจำกัดความของการวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็น การวิจัยที่ทำโดยอาจารย์ผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ได้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในสถาบันการศึกษาได้มีโอกาสนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นวิธีการวิจัยที่ออกแบบ และพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยให้ อาจารย์สามารถค้นพบว่า มีอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียนบ้าง และยังช่วยให้อาจารย์ทราบข้อมูลที่จะ นำไปใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่จะมีขึ้นต่อไปในอนาคต โดยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิง คุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงบรรยาย หรือการวิจัยเชิงทดลอง อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นวิธี การศึกษา ช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาได้อย่างบรรลุ ซึ่งการแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนอาจ ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีประกอบกัน เช่น การให้คำปรึกษา การแบบฝึก และการควบคุม ตนเอง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการ อุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ พบว่ามีประเด็นปัญหาในการ จัดการเรียนการสอน เนื่องจากนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะไม่มี ประสบการณ์จริงในการทำงาน ทำให้ไม่สามารถใช้ทฤษฎีที่ได้ศึกษามาในการวิเคราะห์และ สังเคราะห์ในธุรกิจอุตสาหกรรมได้ ดังนั้นเพื่อให้ให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจึง จำเป็นต้องทำการศึกษาเครื่องมือที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเช่นการใช้กรณีศึกษาใน รายวิชาดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นต่อไป

ตอนที่ 2 ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสอนเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้สร้างหรือจัด สถานการณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยน แนวคิดและพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โดยเนื้อหาสาระของการสอนนั้นมีองค์ประกอบหลาย ประการเช่น

หลักการสอน คือแนวคิดหลักของการปฏิบัติการทางการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีการ เรียนรู้หรือทฤษฎีการสอนต่างๆ ซึ่งหลักการหลายๆหลักการอาจนำไปสู่การสร้างเป็นทฤษฎีได้ (ทศนา เขมณี, 2548)

รูปแบบการสอน คือสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็น ระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัด กระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไป

ช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ การนำวิธีสอนใดๆมาจัดทำอย่างเป็นระบบตามหลักและวิธีการจัดระบบแล้ว วิธีสอนนั้นจะกลายเป็น “รูปแบบการสอน” (ทิสนา เขมณี, 2548)

วิธีสอน คือขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้นๆ (ทิสนา เขมณี, 2548)

เทคนิคการสอน คือกลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีการสอน หรือการดำเนินการทางการสอนใดๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นเช่น การยกตัวอย่าง การใช้สื่อ การใช้คำถาม เป็นต้น (ทิสนา เขมณี, 2548)

การเลือกวิธีสอน จากการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ และการระลึกได้โดย Dwyer (อ้างอิงจากสุรเชษฐ เวชชพิทักษ์, 2550) พบว่า

- มนุษย์สามารถเรียนรู้โดยการสัมผัสได้ร้อยละ 10 เรียนรู้โดยการได้ยินร้อยละ 11 เรียนรู้โดยการมองเห็นได้ร้อยละ 83 และหากผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 2 ทางคือการได้ยินและการมองเห็น จะมีผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 94

- ในด้านความสามารถในการจำ มนุษย์สามารถจำจากสิ่งที่ได้อ่านร้อยละ 10 จำจากสิ่งที่ได้ยินร้อยละ 20 จำจากสิ่งที่ได้เห็นร้อยละ 30 จำจากสิ่งที่ได้ยินและได้เห็นร้อยละ 50 จำจากสิ่งที่ได้พูดร้อยละ 70 และสามารถจดจำได้ถึงร้อยละ 90 จากสิ่งที่ได้พูดและได้ทำ

- ด้านการระลึกได้ พบว่าการสอนโดยวิธี “บอกให้ทำ” มีผลต่อการระลึกได้ของผู้เรียนหลังการสอนแล้ว 3 ชั่วโมงคิดเป็นร้อยละ 70 ระลึกได้หลังจากการสอนแล้ว 3 วันคิดเป็นร้อยละ 10 การสอนโดยวิธี “แสดงให้ดู” มีผลต่อการระลึกได้ของผู้เรียนหลังการสอนแล้ว 3 ชั่วโมงคิดเป็นร้อยละ 72 ระลึกได้หลังจากการสอนแล้ว 3 วันคิดเป็นร้อยละ 20 และการสอนโดยวิธี “บอกวิธีการและแสดงให้ดู” มีผลต่อการระลึกได้ของผู้เรียนหลังการสอนแล้ว 3 ชั่วโมงคิดเป็นร้อยละ 85 ระลึกได้หลังจากการสอนแล้ว 3 วันคิดเป็นร้อยละ 65 (สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์, 2550)

อย่างไรก็ดี เราไม่สามารถบอกได้ว่าวิธีสอนใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะการสอนต้องขึ้นกับองค์ประกอบหลายประการ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตัดสินใจเลือกวิธีสอนตามความเหมาะสมของสภาพที่เป็นอยู่ ซึ่งแนวคิดในการเลือกวิธีการสอนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน เป็นวิธีที่มั่นใจว่าจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะสอน

3. เหมาะสมกับเวลา สถานที่ จำนวนผู้เรียน และลักษณะของผู้เรียน

โดยผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีสอนผสมผสานกันไปตามลักษณะวิชาและสภาพแวดล้อมได้ (ศรายุทธ์, 2545)

เทคนิคการสอนแนวใหม่

คุณภาพของผู้เรียนนั้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในตัวผู้เรียนเองเช่นความพร้อมสติปัญญาเจตคติและสภาพแวดล้อมอื่นๆแล้วกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดให้ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมต่างๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เข้าใจในสิ่งที่ต้องการให้ผู้รู้นั้นนับว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการส่งเสริมให้ผู้สอนได้เห็นแนวทางในการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นความรู้เรื่องเทคนิคการสอนแนวใหม่จึงมีความจำเป็นที่ผู้สอนควรจะศึกษาเพื่อจะเป็น“ผู้สอนในยุคโลกาภิวัตน์”

วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

ความหมาย

วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหา โดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่นช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น (ทิสนา แคมณี, 2534:75-76)

โดยกรณีศึกษา (Case Study) คือ “เรื่องราวที่มีข้อความบรรยาย” หรือ “เรื่องราวที่ใช้สำหรับศึกษา” (Herried,1997) สาขาแรกเริ่มที่ใช้กรณีศึกษามาช่วยในการเรียนการสอนคือกลุ่มสาขาธุรกิจและสาขาการแพทย์ ทั้งนี้เพราะลักษณะของกรณีศึกษาจะมีเนื้อหาที่เป็นปัญหาท้าทายให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาก่อนที่จะได้ลงมือปฏิบัติตนเอง(Sykes and Bird, 1992) ซึ่งการนำกรณีศึกษาเข้ามาใช้จัดเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า Problem-based Learning (PBL) เป็นการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เป็นผลมาจากการแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้ที่ผู้เรียนทำการสืบค้นเอง (Barrows and Tamblyn, 1980) ซึ่งกรณีศึกษา สามารถใช้ได้ทั้งด้านการสอนและการประเมิน (Dori, 2003) โดยการใช้กรณีศึกษาจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกรณีศึกษานั้น สுகนธ์ และคณะ (2545) ได้นำเสนอขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียม** ควรมีการแนะนำวิธีการศึกษกรณีให้ชัดเจนถึงจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องพิจารณาการตอบคำถามหลังการอ่าน และแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสมกลุ่มละ 5-7 คน

2. **ขั้นเสนอกรณีศึกษา** ผู้สอนอาจมีการใช้สื่อประกอบ เช่น เอกสาร หรือ รูปภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนในขั้นวิเคราะห์
3. **ขั้นวิเคราะห์** ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาและสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกกลุ่ม (อาจมีตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน หรือเป็นอภิปรายทั้งชั้นเรียนก็ได้)
4. **ขั้นสรุป** ผู้เรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา
5. **ขั้นประเมิน** สามารถประเมินได้จากการตอบปัญหา การสังเกตการร่วมสนทนา การรายงาน การตอบคำถามและการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆในการใช้วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างให้มีประสิทธิภาพ

การเตรียมการ

ก่อนการสอนผู้สอนต้องเตรียมกรณีตัวอย่างให้พร้อมต้องมีสาระซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริงกรณีที่น่ามาใช้ส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องที่มีสถานการณ์ปัญหาขัดแย้งซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิดของผู้เรียนหากไม่มีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้งผู้สอนอาจใช้วิธีการตั้งประเด็นคำถามที่ท้าทายให้ผู้เรียนคิดก็ได้ผู้สอนอาจนำเรื่องจริงมาเขียน เป็นกรณีตัวอย่างหรืออาจใช้เรื่องจากหนังสือพิมพ์ข่าวและเหตุการณ์รวมทั้งจากสื่อต่างๆเช่น ภาพยนตร์โทรทัศน์เป็นได้กรณีที่ต้องการแล้วผู้สอนจะต้องเตรียมประเด็นคำถามสำหรับการอภิปรายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการ

การนำเสนอกรณีตัวอย่าง

ผู้สอนอาจเป็นผู้นำเสนอกรณีตัวอย่างหรืออาจใช้เรื่องจริงจากผู้เรียนเป็นกรณีตัวอย่างก็ได้วิธีการนำเสนอทำได้หลายวิธีเช่นการพิมพ์เป็นข้อมูลมาให้ผู้เรียนอ่านการเล่ากรณีตัวอย่างให้ฟังหรือนำเสนอโดยใช้สื่อเล่นสไลด์วีดิทัศน์ภาพยนตร์หรืออาจให้ผู้เรียนแสดงเป็นละครหรือบทบาทสมมติก็ได้

การศึกษากรณีตัวอย่างและการอภิปราย

ผู้สอนควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยและให้เวลาอย่างเพียงพอในการศึกษากรณีตัวอย่างและคิดหาคำตอบแล้วจึงร่วมกันอภิปรายเป็นกลุ่มและนำเสนอผลการอภิปรายระหว่างกลุ่มเป็นการ

แลกเปลี่ยนกันผู้สอนพึงตระหนักว่าการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างมิได้มุ่งที่คำตอบใดคำตอบหนึ่งไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดอย่างชัดเจนแน่นอนแต่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดที่กว้างขึ้นมองปัญหาในแง่มุมที่หลากหลายขึ้นอันจะช่วยให้การตัดสินใจมีความรอบคอบขึ้นด้วยเหตุนี้การอภิปรายจึงควรมุ่งความสนใจไปที่เหตุผลหรือที่มาของความคิดที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ

ข้อดีและข้อจำกัด

ข้อดี

1. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง
2. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น
3. เป็นวิธีสอนที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน
4. เป็นวิธีการสอนที่ให้ผลดีมากสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลายสาขา

ข้อจำกัด

1. หากกลุ่มผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ไม่แตกต่างกันการเรียนรู้อาจไม่กว้างเท่าที่ควรเพราะผู้เรียนมักมีมุมมองคล้ายกัน
2. แม้ปัญหาและสถานการณ์จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่ก็ไม่ได้เกิดขึ้นจริงๆกับผู้เรียนความคิดในการแก้ปัญหาอาจไม่ตรงกับการปฏิบัติจริง

ทฤษฎีความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกต โดยการแสดงออกที่ค่อนข้าง สลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อมจากการ วัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ ราชบัณฑิตยสถาน (2546) กล่าวไว้ว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงพอ หมายความว่า พอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ ถูกชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมกัน “พึงพอใจ” จะหมายถึง ชอบใจ ถูกใจตามที่ต้องการ ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายคนเช่น

อุทัยพรรณ สุกใจ (2544, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปโดยเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

กาญจนา อรุณสุขรุจี (2546, หน้า 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เรา จะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียน

การศึกษาจะมีความสัมพันธ์และความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียน ต้องมีการสร้างความพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจ ซึ่งในปัจจุบันผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยการความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้การกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน มีแนวความคิดพื้นฐานที่ต่างกันอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนองที่ชนะตามแนวคิดดังกล่าว

2. ผลของการปฏิบัติงานไปสู่ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพึงพอใจ และการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลของการตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปตอบสนองความพึงพอใจในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทนภายใน (intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของการตอบแทนที่ได้รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้น มีขอบเขตที่จำกัด อาจมีความคลาดเคลื่อนขึ้น ถ้าบุคคลเหล่านั้น แสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดา ของการวัดทั่ว ๆ ไป การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะ กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นข้างในจิตใจของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกมาให้เห็นว่า ชอบใจมีความสุข ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ โดยวิธีการวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต ดังนั้นถ้าครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “การศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2/2554” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งจากการรวบรวมได้ค้นพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ฐานันดร ปริดาภิษฎ์รัตน์ (2548) ศึกษาการใช้กรณีศึกษาประกอบการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ในหัวข้อดังนี้รูปแบบมีความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่บรรยาย สามารถเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาได้ เข้าใจง่ายและนำไปใช้ได้ เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ ช่วยประหยัดเวลาในการศึกษา มีส่วนช่วยเพิ่มผลคะแนนในการเรียนเพิ่มทักษะในการประยุกต์ เป็นเอกสารประกอบการเรียนที่มีประโยชน์ ผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาที่บรรยาย ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอด ผู้สอนสามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน

วันฤดี สุขสงวน (2547) ได้ศึกษาในการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนการสอนแบบใช้กรณีศึกษาประกอบการเรียนสรุปได้ว่า การใช้กรณีศึกษามีผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการเรียนสูงขึ้น นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในการใช้กรณีศึกษาและทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

วรพรรณ กระต่ายทอง (2550) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรายวิชาสารละและหลักการทางสังคมวิทยา เรื่อง สถาบันครอบครัว สถาบันการเมืองโดยใช้วิธีสอนแบบกรณีศึกษา (case study) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรรแกรมวิชาสังคมศึกษา ซึ่งปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อน การเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่า แบบกรณีศึกษา (case study) ที่ทำให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์และมองภาพในการศึกษาได้อย่างชัดเจน ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ไปในทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้สรุปไว้ในงานวิจัยนี้ว่าผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

ตอนที่ 4 สรุป

จากการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้วิจัยส่วนใหญ่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิธีการสอนของคณาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่าการสอนแบบใช้กรณีศึกษาประกอบการเรียนการสอนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และนักศึกษามีความพึงพอใจในการใช้กรณีศึกษาเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการทดสอบการนำกรณีศึกษา มาใช้ในการประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

ในบทที่ 3 จะเป็นการศึกษาถึงวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2/2554” เป็นการศึกษาจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรมในภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวนทั้งหมด 16 คน โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน แบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยพยายามอธิบายถึงการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวนทั้งหมด 16 คน โดยใช้ แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (pre-experimental one group pretest-posttest) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษาเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ภาคการศึกษา 2/2554 จำนวน 16 คน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในของนักศึกษาต่อการใช้

กรณีศึกษาในการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิด rating scale 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t – test Dependence Sample) และสังเคราะห์จากข้อคำถามปลายเปิด
5. สรุปผลการวิจัย จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัย
6. ดำเนินการเขียนรายงานการวิจัยและจัดพิมพ์รูปเล่มรายงาน รวมทั้งสรุปผลงานเผยแพร่

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการเรียนรู้ รายวิชาสัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม โดยทำการศึกษาจากหลักสูตร เอกสาร ตำรา ขอบข่าย โครงสร้าง เนื้อหา และคำอธิบายรายวิชา
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบอัตนัย โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษาในการเรียนการสอน ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2555 – มีนาคม 2555 โดยมี ขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ทำการประเมินผลก่อนเรียน (pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ และบันทึกผลคะแนนก่อนเรียน
2. ดำเนินการทดลองสอน
3. ทำการประเมินผลหลังเรียน (posttest) โดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นฉบับเดียวกัน กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (pretest)
4. นำคะแนน pretest / posttest มาวิเคราะห์ทาง สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

5. ทำการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษาในการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Arithmetic Mean) โดยเกณฑ์การแปลผลคะแนนทดสอบ ใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

10 หมายถึง คะแนนอยู่ในระดับ ดีมาก

8-9 หมายถึง คะแนนอยู่ในระดับ ดี

6-7 หมายถึง คะแนนอยู่ในระดับ ปานกลาง

4-5 หมายถึง คะแนนอยู่ในระดับ อ่อน

0-3 หมายถึง คะแนนอยู่ในระดับ อ่อนมาก

2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Standard Deviation)

3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม โดยทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติทดสอบที (t – test Dependence Sample)

4 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเกณฑ์การแปลผลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาผลของการใช้วิธีการเรียนโดยการ
ใช้กรณีศึกษาในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม จากการทดลองโดยแบ่งการ
นำเสนอเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา ในเรื่องการใช้ เครื่องมือควบคุม
คุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางอุตสาหกรรม ผลสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วม
กระบวนการเรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษาจากการสัมภาษณ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์จากแบบทดสอบก่อนการเรียน และแบบทดสอบหลังเข้าร่วมกระบวนการ
เรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา ในเรื่องการใช้ เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหา
ทางอุตสาหกรรม ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test)

คะแนน Pre-test	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10	0	0
9	1	6.25
8	2	12.50
7	6	37.50
6	5	31.25
5	1	6.25
4	1	6.25
3	0	0
2	0	0
1	0	0
0	0	0
รวม	16	100

โดยแบบทดสอบได้จากการเปรียบเทียบกับแบบทดสอบปลายภาคการศึกษาซึ่งได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการอุตสาหกรรมทั้งทางด้านภาคการศึกษาและภาคปฏิบัติจำนวน 3 ท่าน โดยได้รับการประเมินว่าเหมาะสมต่อการทดสอบความรู้ในเรื่องการใช้เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าคะแนนทดสอบก่อนการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับดี (8-9) จำนวนร้อยละ 12.50 และ ร้อยละ 6.25 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 18.75 อยู่ในระดับปานกลาง (6-7 คะแนน) จำนวนร้อยละ 31.25 และ ร้อยละ 37.50 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 68.75 และอยู่ในระดับอ่อน (4-5) จำนวนร้อยละ 6.25 และ ร้อยละ 6.25 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 12.50 แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานความรู้ก่อนการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เกี่ยวกับการใช้ เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบหลังการเรียน (Post-test)

คะแนน Post-test	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10	1	6.25
9	5	31.25
8	5	31.25
7	2	12.50
6	2	12.50
5	1	6.25
4	0	0
3	0	0
2	0	0
1	0	0
0	0	0
รวม	16	100%

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าคะแนนทดสอบหลังการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับดีมาก (10) จำนวนร้อยละ 6.25 อยู่ในระดับดี (8-9) จำนวนร้อยละ 31.25 และ ร้อยละ 31.25 ตามลำดับ

รวมเป็นร้อยละ 62.50 อยู่ในระดับปานกลาง (6-7 คะแนน) จำนวนร้อยละ 12.50 และ ร้อยละ 12.50 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 25.00 และอยู่ในระดับอ่อน (5) จำนวนร้อยละ 6.25 แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานความรู้หลังการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เกี่ยวกับการใช้ เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) (ตารางที่ 1) และคะแนนทดสอบหลังการเรียน (Post-test) (ตารางที่ 2) ด้วยการทดสอบ t-test (ตารางที่ 3) จากค่า t Stat ซึ่งมีค่า $|-6.45| = 6.45 > 2.13$ (จากค่า $t_{0.975,15}$) และค่า $P = 1.085E-05 < .05$ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบ t – test Dependence Sample

t-Test: Paired Two Sample for Means

	<i>Pre-test</i>	<i>Post-test</i>
Mean	6.625	7.875
Variance	1.45	1.85
Observations	16	16
Pearson Correlation	0.82425939	
Hypothesized Mean Difference	0	
df	15	
t Stat	-6.454972244	
P(T<=t) two-tail	1.08481E-05	
t Critical two-tail	2.131449546	

ผลสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมแบบสอบถาม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาทำการตรวจสอบถึงความเหมาะสมและครอบคลุมในการประเมินถึงความพึงพอใจต่อการใช้กรณีศึกษาในกระบวนการเรียนการสอน โดยได้รับการประเมินว่าเหมาะสมต่อการนำไปใช้เพื่อวัดผลถึงความความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

โดยได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 16 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่ลงทะเบียน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจทั้งหมด

พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และเป็นเพศหญิงจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โดยนักศึกษาทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละกลุ่มประชากร จำแนกตาม เพศ และชั้นปี

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	12	75
หญิง	4	25
รวม	16	100
ชั้นปี		
ปีที่ 4	16	100
ปีที่ 3	0	0
รวม	16	100

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาดังแสดงในตาราง 4 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหาในวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรมอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 โดยมีค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 1 กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจนมากที่สุดคือ 4.62 รองลงมาคือหัวข้อที่ 2 วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 7 เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ 3.85

ตาราง 4 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้	N	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจน	16	4.62	0.56	มากที่สุด
2. วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา	16	4.61	0.50	มากที่สุด
3. กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	16	4.05	0.86	มาก
4. กิจกรรมนี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น	16	4.33	1.10	มาก
5. อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมสนับสนุนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์	16	4.22	0.65	มาก
6. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม	16	4.54	0.77	มากที่สุด
7. เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	16	3.85	1.62	มาก
8. โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	16	4.60	0.51	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	16	4.35	0.75	มาก

ความคิดเห็นของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้ข้อสรุปออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านการกำหนดเนื้อหาของกิจกรรม

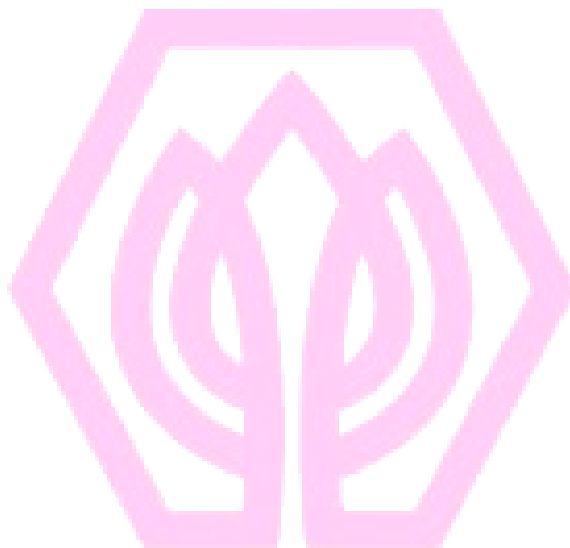
1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจในกิจกรรม มากกว่าการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม
2. ควรมีการกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมหัวข้ออื่นๆของวิชานี้ด้วย

ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกิจกรรม

1. ควรมีการใช้โปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทั้ง 7 ประการ เพื่อให้สามารถทำการวิเคราะห์ได้จริง
2. ควรมีการดูงานจากสถานที่จริง จะทำให้ศึกษาปัญหาได้ชัดเจนขึ้น
3. อุปกรณ์ที่ใช้มักไม่สมบูรณ์ทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล

1. ควรมีการวัดผลเป็นรายคนในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการใช้วิธีการเรียนโดยการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน วิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

ในการวิจัยนี้ทำการสำรวจจากประชากรของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ในภาคการศึกษาที่ 2 ปี การศึกษา 2554 จำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินผลก่อน และหลังเข้าร่วมกิจกรรม และแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นภายใต้กรอบทฤษฎี และข้อเท็จจริงในการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนโดยการใช้กรณีศึกษา เรื่อง การใช้เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ประการ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางอุตสาหกรรม ในวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) และคะแนนทดสอบหลังการเรียน (Post-test) ด้วยการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ในหัวข้อ รูปแบบการผลิตทางอุตสาหกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนโดยกรณีศึกษาในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 16 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และเป็นเพศหญิงจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ซึ่งทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4

นอกจากนี้ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเข้าเรียนในภาคการศึกษาที่ทำการศึกษานี้ มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา

จากผลการวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยกรณีศึกษาในวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม อยู่ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 โดยมีค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 1. กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจนมากที่สุดคือ 4.62 รองลงมาคือหัวข้อที่ 2. วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 7. เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมในกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ 3.85

อภิปรายผลจากความคิดเห็นของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา

ด้านการกำหนดเนื้อหาของกิจกรรม

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจและพึงพอใจในกิจกรรม มากกว่าการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม โดยทำให้นักศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์เพิ่มขึ้นและได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ จากความคิดของผู้อื่นช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น (ทิสนา แคมณี, 2534:75-76)

2. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา โดยมีทัศนคติต่อวิธีการสอนในทางบวก (อุทัยพรรณ สูดใจ, 2544) และเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมในหัวข้ออื่นๆของวิชานี้ด้วย

ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกิจกรรม

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการใช้โปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทั้ง 7 ประการ ตลอดจนควรมีการดูงานจากสถานที่จริง ซึ่งจะทำให้ศึกษาเห็นปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ตามหลักของ 3 gen คือ ของจริง สถานที่จริงและเหตุการณ์จริง

ด้านการวัดและประเมินผล

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการวัดผลเป็นรายคนมากกว่าการวัดผลด้วยกิจกรรมกลุ่ม เพราะอาจมีบางคนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา และทรัพยากร งานวิจัยนี้เป็นเพียงการสำรวจในเบื้องต้นถึงผลสัมฤทธิ์และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กรณีศึกษาเพียงหัวข้อเดียวในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยในประเด็น ความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงลงไปมากกว่าเดิมตลอดทั้งวิชา เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาญจนา อรุณสุขรุจี. 2546. ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์
การเกษตรไทยปราชกร จำกัด อำเภอไชยปราชกร จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
(ฉบับปรับปรุง 2545). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนัก
นายกรัฐมนตรี.

ฐานันดร ปรีดากัญญรัตน์. 2548. การศึกษาความคิดของการใช้กรณีศึกษาประกอบการเรียนการ
สอน รายวิชาทฤษฎีบัญชี. ภาควิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยฟาร์เทอร์นเชียงใหม่.

ทิสนา แคมณี. 2548. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2548. การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2534. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
นานมีบุ๊คส์.

วรพรรณ กระจ่างทอง. 2550. การสอนทฤษฎีโดยใช้รูปแบบการสอนกรณีศึกษา ดีกว่าการบรรยาย
ธรรมดา จริงหรือ. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2555, จาก 202.29.15.37/pdf/rs14.pdf

วันฤดี สุขสงวน. 2547. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้กรณีศึกษาในการสอนรายวิชาทฤษฎีบัญชี
ขั้นสูงหลักสูตรปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรังสิต. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต.

ศรายุทธ. 2545. รูปแบบการสอน. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2555, จาก
<http://freehost19.websamba.com/sobbanju/edu/teaching3.htm>

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ. 2545. การจัดการกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ.
อักษรเจริญทัศน์. 404 หน้า.

สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์. 2550. ทฤษฎีและจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วยคอมพิวเตอร์.
สืบค้นเมื่อ มกราคม 2555, จาก
http://www.ict.mbu.ac.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=79&Itemid=41&limit=1&limitstart=20

สุวิมล ว่องวานิช. 2543. บทสรุปรายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผล
ภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อุทัยพรรณ สุดใจ. 2544. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์กร โทรศัพท์
แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Barrows, H.S., and R. Tamblyn. 1980. **Problem-Based Learning**. New York: Springer.

Dori, Y.J.. 2003. **From nationwide standardized testing to school-based alternative
embedded assessment in Israel: students' performance in the 'Matriculation 2000'
project**. Journal of Research in Science Teaching, 40 : 34-52.

Herried, C.F.. 1997. **What is a case?** Journal of College Science Teaching. 27 : 92-94.

Sykes, G., and Bird, T.. 1992. **Teacher education and the case idea**. Review of Research in
Education, 18 : 457-521.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม โดยข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ถือว่าเป็นความลับ ใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้นและจะไม่ผลต่อเกรดในการเรียนวิชานี้

2. แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ชั้นปีที่

1 2 3 4 อื่นๆ (ระบุ).....

3. การเข้าเรียนต่อภาคการศึกษา

น้อยกว่า 5 ครั้ง 5-10 ครั้ง มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป

4. วิธีการเรียนในวิชานี้

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฝึกปฏิบัติการ ร่วมสัมมนา

ทำโครงการ เรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชา IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม

คำชี้แจง ท่านโปรดพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาใน IMG462 สัมมนาการจัดการอุตสาหกรรม ที่ท่านเรียน ว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใต้หมายเลขที่ระบุแทนระดับความพึงพอใจ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจน					
2. วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา					
3. กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
4. กิจกรรมนี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น					
5. อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมสนับสนุนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์					
6. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พูดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม					
7. เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมในกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา					
8. โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้กรณีศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายศิระ สัตย์ไพศาล
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	218/51 ถ.บอนด์สตรีท ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	วศ.บ. (ไฟฟ้า) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2548	ทล.บ. (เทคโนโลยีสารสนเทศ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2550	บธ.บ. (การตลาด) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2554	ศบ. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2541	MBA (Marketing and International Business) Dominican University, U.S.A.